

Manifest van de Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid

Zet volksgezondheid op nummer 1

4 verbeterpunten voor een toekomstbestendige volksgezondheid

Preventie, gezondheid en gezondheidszorg staan momenteel in het middelpunt van de belangstelling. Als gevolg van de COVID 19 pandemie is dat nog meer het geval dan in de afgelopen decennia. En terecht. De coronacrisis heeft het belang van preventie en publieke gezondheidszorg overtuigend onderstreept. Mensen die al ziek zijn, blijken immers extra kwetsbaar voor het virus.

In het vraagstuk over volksgezondheid en de toekomst van de gezondheidszorg staan collectieve en individuele verantwoordelijkheid voor de gezondheid van burgers centraal. De bescherming van de volksgezondheid en de betaalbaarheid van de zorg spelen hierin een grote rol. Afgelopen jaren hebben deze niet de prioriteit gekregen die ze verdienen. Het betaalbaar en toegankelijk houden van goede gezondheidszorg en het gezond houden van de bevolking vereisen een verschuiving van nazorg naar voorzorg en preventie.

De bevolking gezond houden

Artsen Maatschappij + Gezondheid spelen hierin een belangrijke rol door het verbinden van hun medische expertise met het onderzoeken en implementeren van effectieve preventie. Zij signaleren belangrijke risico's en uitdagingen in relatie tot gezondheid en volksgezondheid die vaak een gezamenlijke, bredere maatschappelijke benadering en aanpak vragen. Artsen Maatschappij + Gezondheid kijken met een 360° blik naar de gezondheid van groepen in ons land. Niet het behandelen van ziekte, maar preventie is het uitgangspunt.

Artsen Maatschappij + Gezondheid staan midden in de maatschappij en zijn de verbindende factor in het kleurrijke palet van de publieke gezondheidszorg. Van jeugdgezondheidszorg, infectieziekte- en tuberculosebestrijding, medische milieukunde, medische expertise kindermishandeling en huiselijk geweld, sociaal-medische advisering en indicatiestelling, donorgeneeskunde, de geneesmiddelenketen tot medische advisering in het kader van zorgverzekering en beleid, management en onderzoek van de gezondheidszorg. Het specialisme Maatschappij + Gezondheid beslaat het hele spectrum van onze samenleving en verbindt de uitvoering op individueel niveau met het collectieve volksgezondheidsbelang. Verbindingen die voor een brede gezamenlijke aanpak voor de volksgezondheid aankomende jaren van essentieel belang zijn.

Uitdagingen

Momenteel worden veel mogelijkheden voor het bereiken en handhaven van betere gezondheid onbenut gelaten. Dit is ernstig want Nederland heeft te maken met een aantal hardnekkige problemen op het gebied van leefstijl, preventie, ziekte en de betaalbaarheid van de zorg. De toename van aandoeningen van suikerziekte, hart- en vaatziekten en kanker hebben een onmiskenbare relatie met een (ongezonde) leefstijl. Het verschil in (gezonde) levensverwachting tussen de hoogste en laagste sociaaleconomische klasse kan afhankelijk van de staat van gezondheid oplopen tot wel vijftien jaar. Ook maatschappelijke vraagstukken zoals pandemieën, klimaatveranderingen, vluchtelingenproblematiek blijven onbeantwoord. Wij maken ons zorgen over de gezondheid en het welzijn van de jeugd. Het aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdzorg neemt toe. Tot slot wordt er te veel nadruk gelegd op ziekte en zorg in plaats van op gezondheid, gedrag en veerkracht - een en ander mede veroorzaakt door onvoldoende investeringen in de sociale sector en de volksgezondheid.

Een aanvullend knelpunt is dat er tegenwoordig onvoldoende artsen Maatschappij + Gezondheid beschikbaar zijn. Waar er in het jaar 2000 nog ongeveer 1200 geregistreerde specialisten Maatschappij + Gezondheid waren, is dit aantal gedaald naar minder dan 700. Dat is een zorgelijke ontwikkeling, zeker in het licht van de uitdagingen die er voor het gezond houden van de bevolking liggen.

Vier verbeterpunten

De samenleving heeft behoefte aan een integraal aanbod van wonen, werken, welzijn, preventieve en curatieve zorg. De arts Maatschappij + Gezondheid is de geneeskundig specialist die beschikt over de competenties om een impuls tot zo'n verandering te geven en dit proces mede te begeleiden en ondersteunen, altijd in relevante samenwerkingsverbanden. Om deze rol adequaat te kunnen pakken, hebben wij vier verbeterpunten opgesteld.

- 1 Neem de volksgezondheid als centraal uitgangspunt.** Dat is niet hetzelfde als het huidige centrale uitgangspunt (= individuele zorg) maar is naar aard, urgentie en doelstelling nadrukkelijk en in hoge mate collectief. Collectieve volksgezondheidszorg en voorzorg dient ook qua financiering en maatschappelijke autoriteit in balans te zijn met individuele gezondheidszorg en nazorg.
- 2 Positioneer de arts Maatschappij + Gezondheid als medisch leider** in een duurzame collectieve volksgezondheidszorg, die opereert in nauwe interactie met burgers, de curatieve gezondheidszorg, het sociaal domein, beleidsmakers en vooral ook de maatschappelijke actoren die medebepalend zijn voor de (on)gezondheid van mensen. Neem als overheid daarin de verantwoordelijkheid, door de zorg voor gezondheid en veerkracht bij alle departementen te beleggen, met een duidelijke regisseur.
- 3 Faciliteer de groei en ontwikkeling** van de academische positie van het specialisme Maatschappij + Gezondheid tot het niveau van de curatieve specialismen en de huisarts-geneeskunde. Direct uitvoering geven aan het landelijk opleidingsplan Arts Maatschappij + Gezondheid (LOP) dat in het veld brede ondersteuning geniet is een eerste start.
- 4 Zorg voor een evenwichtige medisch-professionele workforce** die de juiste balans tussen collectieve en individuele zorg reflecteert, met evenredige aantallen opleidingsplekken, dezelfde wijze van financiering van de vervolgopleidingen, en voldoende opgeleide specialisten in alle sectoren. Hiermee wachten is geen optie meer, want de gewenste verschuiving van nazorg naar voorzorg en preventie moet nu gerealiseerd worden.

De Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG) is de beroepsvereniging van sociaalgeneeskundigen werkzaam in de publieke gezondheidszorg. Onder KAMG vallen 8 wetenschappelijke verenigingen die actief zijn op het terrein van de publieke gezondheidszorg.

De KAMG vertegenwoordigt artsen, die het bewaken, beschermen en bevorderen van de (volks)gezondheid tot doel en opgave hebben. Onze missie is de bevolking gezond houden, alle inwoners van Nederland.

Het Landelijk Opleidingsplan wordt o.m. ondersteund door:

GGD GHOR NL
LOGGIO
KNMG
VGZ

LNVT
Sanquin
Eurotransplant
DSW

Defensie
a.s.r.
Zorg en Zekerheid
Geneesmiddelenketen

